verkennend vmbo

Protocol NT2-leerlingen

(Nederlands als tweede taal)

Schooljaar 2026-2027

Opgesteld door:
mevr. A Harmsen (Ondersteuningscoördinator)

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
2. Wanneer ben je een NT2-leerling? 2
3. Faciliteiten voor NT2-leerlingen 3
4. Begeleiding 3
5. Organisatie 3

1. Inleiding

Binnen UGO wordt het protocol NT2-leerlingen (Nederlands als Tweede Taal) gehanteerd om leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben, zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. Het doel van het protocol is helderheid creëren in onze NT2 aanpak zodat de NT2-leerlingen de taal zo leren beheersen, dat zij kunnen functioneren op hun eigen cognitieve niveau en de lessen in de klas goed kunnen volgen. Dit doen we door faciliteiten toe te kennen en door de leerlingen extra ondersteuning te geven. Deze ondersteuning is gericht op extra oefenen met de Nederlandse taal, niet op het aanleren van de Nederlandse taal. De inhoud van deze faciliteiten en begeleiding wordt hieronder beschreven.

2. Wanneer ben je een NT2-leerling?

NT2-leerlingen zijn leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben. Deze leerlingen kunnen zowel in Nederland als in het buitenland geboren zijn. Leerlingen die minder dan zes jaar onderwijs hebben genoten in Nederland **én** van wie de thuistaal anders is dan Nederlands (ouders hebben geen Nederlandse nationaliteit), hebben de NT2-status. Deze leerlingen komen in aanmerking voor de faciliteiten en begeleiding die hieronder worden beschreven. Als in het vervolg van het protocol wordt gesproken over een NT2-leerling, wordt hiermee een leerling bedoeld die minder dan zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd. Als leerlingen zes jaar of langer onderwijs in Nederland hebben gehad, dan vervalt de NT2-status en de begeleiding en extra faciliteiten op school.

Dit protocol is niet bedoeld voor uitwisselingsstudenten, maar voor leerlingen die in Nederland een diploma gaan halen.

Leerlingen die minder dan twee jaar Nederlands onderwijs hebben gevolgd, stromen eerst in via de Internationale Schakel Klas (ISK). Indien zij grote sprongen maken, kunnen we in overleg met de ISK een overgangsprogramma maken. De ISK zal contact zoeken met de ondersteuningscoördinator van UGO om te overleggen hierover.

Wat als je een ISK-leerling bent?

In de ISK (Internationale Schakelklas) krijgen leerlingen meer begeleiding in het leren van de Nederlandse taal dan bij een reguliere VMBO-school. Als leerlingen nog geen ervaring hebben met de Nederlandse taal of met onderwijs, starten de leerlingen daarom bij de ISK. Na twee jaar stromen die leerlingen uit naar regulier onderwijs of naar vervolgonderwijs (afhankelijk van de leeftijd). Bij het VMBO kunnen ze instromen wanneer A2 niveau is behaald. Als een leerling van de ISK naar UGO komt, heeft de leerling nog recht op extra begeleiding bij talige vakken (talen of zaakvakken). Deze leerlingen komen in aanmerking voor NT2-begeleiding tot ze zes jaar Nederlandstalig onderwijs hebben gehad.

Wat gebeurt er met leerlingen die buiten de NT2-omschrijving vallen?

Leerlingen die langdurig in het buitenland hebben gewoond (meer dan twee jaar), hebben soms wel mondeling geoefend met de Nederlandse taal, maar zullen achterstand hebben in schriftelijke uitdrukking en leesvaardigheid en leesbegrip. Deze leerlingen komen in aanmerking voor extra begeleiding van de vakdocenten. Deze kan de leerling extra oefenmateriaal bieden. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het oefenen met het aangeboden materiaal. Deze leerlingen hebben wettelijk geen recht op extra faciliteiten tijdens de centrale eindexamens. Wel kunnen deze leerlingen in overleg met vakdocent, coach en ondersteuningsteam soms kortdurend ondersteuning krijgen van een leerlingbegeleider (voor begrijpend lezen, Engels, Duits). Hiervoor moet een leerling aangemeld worden bij de coach.

3. Faciliteiten voor NT2-leerlingen

Extra tijd

De NT2-leerling heeft recht op extra tijd tijdens het maken van toetsen en examens (max 25%). Deze extra tijd is gelijk aan de maximale extra tijd die bijvoorbeeld leerlingen met dyslexie krijgen. Als extra tijd niet mogelijk is, kan er gekozen worden voor een vermindering van toetsvragen. Er moet dan vooraf worden aangegeven welke opdrachten er worden weggelaten. Voor de verkorte toets gelden dezelfde regels als bij dyslectische leerlingen. **De leerling schrijft een ''N'' boven de toets, zodat docenten weten dat de leerling gebruik mag maken van extra tijd.**

Woordenboek

De leerling mag gebruik maken van een woordenboek (moedertaal/NL) en een woordenboek (NL/moedertaal). De leerling heeft recht op het gebruik van een woordenboek gedurende de periode dat de leerling minder dan zes jaar onderwijs heeft gehad in Nederland. Het woordenboek mag worden gebruikt tijdens lessen, toetsen, schoolexamens en Centraal examens (indien de leerling minder dan 6 jaar onderwijs heeft gehad). **De leerling is verantwoordelijk voor het aanschaffen en meebrengen van de woordenboeken.**

4. Begeleiding

De NT2-leerling komt per week, indien nodig, in aanmerking voor een lesuur extra begeleiding in groepjes op een leerplein. Er wordt in overleg met de leerling, ouders/ verzorgers, coach en taalcoördinator een Handelingsplan met concrete doelen opgesteld door de NT2-begeleider. In dit Handelingsplan worden de sterke en zwakke kanten van de leerling en de onderwijsbehoeften besproken. Op basis hiervan wordt de begeleiding vormgegeven. De precieze vorm van de ondersteuning wordt afgestemd op de specifieke hulpvragen van de leerlingen. Het plan wordt minimaal één keer per schooljaar geëvalueerd met leerling, coach, NT2-ondersteuningsdocent en taalcoördinator. De coach koppelt de voortgang terug naar ouders.

5. Organisatie

Binnen UGO valt de verantwoordelijkheid voor begeleiding van NT2-leerlingen bij de ondersteuningscoördinator, taalcoördinator en het schoolmanagement. Deze zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het NT2-beleid. Daarnaast hebben docenten, coaches, leerlingen en ouders een rol in de begeleiding van de NT2-leerlingen.

Taken en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen

De leerling:

- Zet zich maximaal in om het Nederlands te leren
- Zorgt dat hij/zij kan beschikken over de afgesproken faciliteiten en noteert N boven de toets
- Meldt zich bij coach indien hij/zij vindt dat de begeleiding niet goed verloopt.
- Regelt zijn woordenboeken indien hij/zij deze wil gebruiken tijdens de lessen en toetsen.

De ouders:

- Moedigen hun kind aan en ondersteunen waar nodig door te oefenen met de Nederlandse taal
- Luisteren naar de signalen van hun kind en bespreken dat indien nodig met coach
- Schaffen een woordenboek aan, wanneer de leerling deze wil gebruiken op school

De coach:

- Is eerste aanspreekpunt voor de leerling, ouders en de vakdocenten
- Doet een overdracht van leerlingen met een ISK-docent als een leerling eerst op de ISK heeft gezeten.
- Monitort de leerresultaten van de leerling
- Signaleert leerproblemen en meldt dit bij de taalcoördinator en NT2-begeleider
- Overlegt met taalcoördinator en NT2-begeleider over de voortgang.

De vakdocent:

- Houdt zich aan de afspraken die gemaakt zijn voor NT2-leerlingen, deze zijn terug te vinden in SOM.
- Geeft indien nodig extra ondersteuning in de les en helpt de leerling met het gebruik maken van de faciliteiten
- Geeft leerlingen een Nederlands-Nederlands woordenboek indien nodig
- Bespreekt toetsen met de leerling
- Signaleert het als het niveau in de les te hoog is voor de leerling en meldt dit bij coach en taalcoördinator

De taalcoördinator:

- Overlegt met de coach en vakdocenten wat de NT2-leerling nodig heeft om in de lessen op taalgebied goed mee te komen
- Adviseert handelingsgericht aan vakdocenten binnen de lessen om NT2-leerlingen te ondersteunen.
- Overlegt met de NT2-docent, hoe de leerlingen inhoudelijk begeleid worden.
- Overlegt met de ondersteuningscoördinator als er aanvullend onderzoek nodig is bij ernstige taalproblemen.
- Ziet erop toe dat de leerling compenserende en dispenserende maatregelen krijgt die hem doen toekomen, in contact met de coach
- Denkt samen met de NT2-begeleider na over een taalrijke leeromgeving (mediatheek, taal in de school enz.)

De NT2-begeleider:

- Evalueert samen met de taalcoördinator het NT2-beleid
- Begeleidt de NT2 leerling op vooraf afgesproken taalgebieden (zie Handelingsplan in SOM)
- Legt de begeleiding van de leerling vast in het Handelingsplan en overlegt deze met de taalcoördinator, 2 keer in het jaar wordt de voortgang besproken en vastgelegd.
- Bespreekt de compenserende en dispenserende maatregelen met de leerling zoals vastgelegd in SOM
- Overlegt met de coach als er belangrijke informatie uit het docententeam over de leerling beschikbaar is.
- Bespreekt de aanwezigheid en voortgang van leerlingen, actief met de coaches en taalcoördinator
- Denkt samen met de taalcoördinator na over een taalrijke leeromgeving (mediatheek, taal in de school enz.)
- Maakt het rooster voor de begeleiding van leerlingen en zet deze in SOM en bespreekt dit met de leerling.

De ondersteuningscoördinator:

- Heeft een overzicht van alle leerlingen met de NT2-status en past dit (zonnodig) aan
- Controleert in SOM de datum van start Nederlands onderwijs met de datum die de leerling aangeeft, zodat afgesproken kan worden hoe lang de begeleiding duurt.
- Controleert NT2-status jaarlijks in SOM met leerlingadministratie
- Legt (examen)faciliteiten vast in SOM en communiceert met de leerlingadministratie en examensecretaris.
- Evalueert samen met de taalcoördinator, MT het NT2-beleid en stuurt waar nodig bij
- Is met MT en de taalcoördinator verantwoordelijk voor het NT2 beleid
- Meldt de leerling aan bij de taalcoördinator
- Screent in samenwerking met de aanmeldcommissie de dossiers van nieuwe brugklassers op mogelijke NT2 problematiek
- Is eerste contactpersoon voor de ondersteuningscoördinator van de ISK voor leerlingen die willen overstappen naar UGO.

De leerjaarcoördinator:

- Is alert op aanmeldingen van NT2-leerlingen die later instromen dan het eerste jaar en bespreekt deze leerlingen met de ondersteuningscoördinator en taalcoördinator.
- Bespreekt het taalbeleid met de ondersteuningscoördinator en taalcoördinator

De leerlingenadministratie:

- Informeert de taalcoördinator, teamleider en ondersteuningscoördinator over (tussentijdse) aanmelding van NT2-leerling op school.
- Noteert de NT2-status in SOM